

tembrom aktiviralo. 5. Podržavljenje severno-zahodne, južno-severno-nemške in državne železniške družbe. 6. Predloga o zavarovanju za starost in onemoglost. Morda predloži vlada tudi jezikovno postavbo za Češko. Vso to delo naj bi državna zbornica do 31. decembra rešila. Vlada zahteva tedaj veliko zaupanja. Ali važne stranke ne gojijo posebno veliko zaupanja do te vlade, ki je uresničila brez postavne zbornice srbsko trgovinsko pogodbo. Bodedo videli!

Štajerski deželni zbor se je sešel 15. t. m. Poslanec Ornič je poročal v imenu deželno-kulturnega odbora o predlogih glede reguliranja vodnih tokov v okrajih Slovenska Bistrice in Ptuj. Sklenilo se je: deželnemu odboru se naroči, da izvrši potrebna predpela, da se določi, na kakšni način in s približno kakšnimi stroški bi se zamogla izvršiti primerna melioracija. Prvaški dr. Hrašovec se je pritožil, ker deželni odbor ni hotel podeliti prvaškemu planinskemu društvu neko podporo. Tudi je zahteval, da mori v Feldhofu pravilno slovensko govorijo. Deželni odbor je predložil davčni material za deželno volilno reformo. Velikansko delo je bilo potrebno, da se je nabralo ta material. Takega dela se še ni izvršilo v nobeni kronovini. Glede vpeljave tobačnih nasadov na Štajerskem je finančni ministerstvo naznanilo, da ni v položaju, da bi poskuse z nasadi tobaka dovolilo, ker bi imelo kmetstvo ljudstvo od tega preje škodo nego dobiček (?) Deželni odbor je tudi predlagal, da se dovoli za razstavo rokodelcev v Gradcu še 6000 kron.

Koroški deželni zbor so otvorili 15. t. m. Deželni odbor je predložil proračun za l. 1909. Potrebščine znašajo 5.227.707 kron.

Srbski veleizdajalci. V Zagrebu se je zopet celo vrsto srbskih veleizdajalcev zaprlo. Našlo se je pri njih srbske zastave, slike revolver-kralja Peterčka i. t. d. Ti veleizdajalci so "bratci" naših prvakov.

Ali naj pošljamo svojo deco v nemško šolo?

Vi ljubi stariši, ki stojite pred odločitvijo, v katero šolo naj pošljete svojo deco, imate pač težki položaj! Kar tepejo se za vaše otroke in se jih hoče pridobiti za to ali ono šolo. Kdor ima mladino, ta ima bodočnost! Tako se čuje bojni klic na obeh straneh. Ali ravno ta boj vas naj poudči o pomenu odločitve, pred katero stojite. Vprašate se: Ali naj pošljemo svojo deco v nemško ali slovensko šolo? Odločitev o temu vprašanju pomeni odločitev o bodoči sreči in nesreči vaše dece, katera vam je ljuba in draga. Zato se ne smete pustiti zapeljati od praznih besed, temveč morate mirno in resno premisliti, katera šola bode zagotovila vašim otrokom boljše napredovanje, katera šola pomeni bodočo srečo vaših otrok.

Nemški jezik govori danes skoraj 80 milijonov ljudi, z njim se pride po celem svetu naprej, ne samo na Avstro-Ogrskem, temveč tudi v veliki Nemčiji, na Ruskem, v balkanskih državah do globoko v malo Azijo, na Kitajskem in Japonskem, v Afriki itd. V severni Ameriki stanuje nad 12 milijonov Nemcev, v južni Ameriki se nahajajo čisto nem-

ške kolonije. Nemške barke plovejo danes po vsakem morju, nemška trgovina in nemška industrija objemata skoraj celi svet.

Slovenski jezik govori le kakih 2 milijona ljudi, slovenščina je omejena na malo pokrajino, ki pa ima dovolj prebivalstva in je napolnjena z vsemi stanov.

1. Kdor hoče v industriji, v trgovini in prometu naprej priti, mora nemško znati. Skandal o cestnih cevih v Pragi je imel to dobro stran, da je dokazal onemoglost industrije tistih, ki so največji nasprotniki nemške šole. Na Francosko morajo fanatizirani mestni očetje v Pragi iti, morajo 200.000 K morajo čev dražje plačati, ker bi morali drugače "nemške čevi" kupiti. Ali se more brezpomembnost Češke industrije bolje dokazati nego s tem dejstvom? Slovenske industrije pa sploh ni. Največ velikih industrijskih podjetij, ki so skoraj izključno (9/10) v nemških rokah, zahteva v interesu urejenega prometa od vseh nastavlencev odhodno spričevalo nemške ljudske šole. Znanje nemščine pomeni torej hitrejše napredovanje na gospodarskem polju. Otroku, ki govori nemški jezik, je celi svet odprt; vbogi otrok, ki razume le slovensko, je določeno za mali krog, v katerem najde težko svoj napredek, ker ima preveč tekmecev.

2. Kdor hoče pri vojaštvu naprej priti, mora nemško znati. Naj vam vaši sinovi povejo, kako hitro postane pri vojaštvu tisti korporal ali podčastnik, ki zna nemško, in kako težko živi tisti kot navadni vojak skozi 3 leta, kdor ne zna nemško.

3. Država zahteva od svojih uradnikov znanje nemškega jezika in mora to zahtevati, ker bi bilo drugače redno državno gospodarstvo nemogoče, ker morajo kolesa tega velikega podjetja eno v drugo složno segati. Kdor hoče v državni službi naprej priti, mora nemško znati.

4. Otroku, ki obišče nemško šolo, otvori se največji zaklad, ki ga dobiš na polju kulture. Otroci prihaja v krasno palačo nemškega pesništva, na kateri so zidali Walter von der Vogelweide, Hans Sachs, Lessing, Herder, Goethe in Schiller; njemu zazvenijo nesmrtni pesni Bacha, Mozarta, Richarda Wagner; otrok se seznani s krasnimi iznajdbami nemškega duha, od umetnosti knjižotiska, katero rabijo danes vsi narodi in katero je iznajdel Nemec Gutenberg, pa do najnovejšega duševnega čina, iznajdbe zračne barke grofa Zeppelina, skratko, otroku se odpre pokrajina kulture, ki stoji visoko nad ono vseh drugih malih narodov.

Ali ni to dovolj vzrokov, ki vas naj pripravijo do tega, da pošljete svojo deco v nemško šolo?

Šovinistični sovražniki nemštva vam pa pravijo, da postane slovenski otrok duševno pohabljen, ako obišče nemško šolo. Ta trditev je težka razžalitev vseh onih Slovanov, ki so obiskovali nemške šole in niso trpeli nikakoršne škode na svojem duševnem razvitku, temveč so danes v najlepših službah. Mnogo slovenskih poslancev je obiskovalo nemške šole in niso postal duševni pohabljeni.

Ako hočete pravo mnenje slovenskih prvakov o pomenu nemške šole poznati, potem ne sodite po zvoneh praznih besedah, s katerimi vam hočejo nemško šolo slabo narediti, temveč po dejanjih. Največ slovenskih prvakov so sami nemške ljudske šole, nemške srednje šole in celo nemške visoke šole obiskovali, oni pošiljajo svoje otroke v nemške penzionate, ker poznajo pomen nemške izobrazbe. Ali široki masi ljudstva hočejo pripovedovati, da se ne rabi nemško šolo. Ljudstvo naj ostane neumno, nevedno in obnemoglo, da ga zamorejo bolje zatirati.

Ljubi stariši! Vi hočete, da se bode vaši deci boljše godilo nego vam samim, — zato jo pošiljajte v nemško šolo!

Dopisi.

Brezno ob. Dravi. Na infamijo "Nar. Lista" od 3. t. m., v katerem se govori o neke veselici, ki bi se bila baje vršila v Brezno, kar pa ni res in tudi nikoli ne bo, inam, kar se tiče

moje osebe, sledeče izjaviti: Tisti ljudje z mokrimi ušesi, ki se predrzno in postopijo v svojem neumnem listu mene podučevati, kaj naj storim v lastni hiši, to so tisti ljudje, ki pridejo vsako leto na brezniško občino mlo prosjačiti, da jim podpišem ubožno spričevalo, to so tisti ljudje, za katere jaz davke plačam, da se lahko brezplačno učijo na različnih šolah, in potem v počitnicah doma pokažejo, kaj so se naučili od majke Slavije. Na njihovo neslano grožnjo, da moje krème ne bodo obiskovali, odgovorim zdaj enkrat za vselej, da za obisk takih ljudi presneto malo maram, ki še dveh kron ne zmorejo, da bi si plačali vojaške takse. To si zapomnite vi, Pacherniggovi konsorti e tutti quanti. Brezno, dne 15. septembra 1908.

And. Wezonig.

Iz Stoperc. Priljubljeni naš "Štajere", moramo vam naznaniti, da smo dobili v Stoperca novega mašnika v pomoč bolanega g. Andreja Keček. Vidi se pa na tem gospodu, da bi bil dober in priden duhoven, kakor se kaže, ker je iz bližnjega kraja doma. Pa bojimo se za njega, ker je dobil tovariša, nam neprijetnega Kečeka, ki je svetu že poznan. Politični popi bodo obnoreli in tudi vsi njegovi privrženci. Naš Keček je povabil mladeniški shod 26. julija v Mariji Loreti in potem sv. Florjani, da jih tam nekaj poudči. Pa to mu še ni bilo zadosti; peljal je neprevidna dekleta zopet 8. septembra t. l. k sv. Križu tik Slatine na shod. Drugače bolan in sedaj pa je urno stopal pred deklicami, ni se bal, da bi se bil spoteknil in na blažene ustnice padel, pustil si je še regimentno zvonico, za odhod tako, ko bi bili zvonovi njegova last. Naprednjaki dvomijo o temu in pravijo, da si bo menda g. Keček povabil na shod male volke in telice, da jih nauči po farovškem gestu hoditi in doiti. Mladim dekletam pa mi svetujemo, da naj nikakor več ne hodijo na shode; če dobi takšna dekleta naprednega moža, bo moral mož marsikaterokrat s palico potegniti po hrbtu, to pa zato, ker bo imela špicast jezik, od farške strani nabrušen. Opazovalec.

Žiže. Predragi mi "Štajere", prosim te sprejmi od nas Zicanov par vistic, ker veliko te ne bomo nadlegovali. Mi kmetje nimamo zato čas, kakor dopisatelj "Domovine", katerega vsi dobro poznamo; on bi rad nekaj mirne Žiže komandiral, pa ne plača vinarja davka za nas. Pusti nas vse pri miru, če mi druge pri miru pustimo. Z g. nadučiteljem smo bili prav zadovoljni, če ravno pravi dopisun, da je starega kalibra; učili so pa dobro. Ker se sliši, da pride na nadučiteljevo mesto g. Čuček, to mi dopisunu po volji, ker ni g. Čuček liberalni; mi smo zmiraj bolj zadovoljni z naprednim učiteljem, kakor z liberalnim. Dopisatelj "Domovine", mi ti svetujemo, da miruješ in mirne Žiže v pokoju pustiš, ker so bolje zavedn kakor ti!

Iz Črešnic-Dramelj. Župnik Ogrizek, večni tožitelj! Temu strastnemu zvijaču nemirnežu se je že večkrat očitalo, da pride še vse njegovo obrekovanje, obdolženje, krive tožbe, laži i. t. d. na svitlo, katere je on svoj čas učinjal, ter na oblastnjaje, sodnje in v klerikalne časnike pisaril, ako on od prestrastnega obdolženja in toženja ne odneha. A vse zaman. Ker tedaj ta predrzni Ogrizek tega ne opusti, temveč tožari in obdolžuje naprej in naprej, in sicer med drugimi tistega učitelja, katerega že on to peto leto brez konca in kraja za: "umobolnega, na pameti bolanega, s kolesci v glavi zmešanega, znorelega, za daljni uk in občevanje nesposobnega" i. t. d. ustno in pismeno na vse urade in časopise razglašuje, se vpraša: Ni-li to največja peklena hudobija, človeka po eni strani za "znorelega" i. t. d. razglaševati, da še celo c. kr. sodnijo Konjice k preiskavi siliti in to v časnik pisati, a po drugi strani pa ravno tistega na vse kraje in načine zopet dolžiti, tožiti, uničevati in še druge hujskati! Ta brezmejna ostudna strast prišla je tako daleč, da se je vse Ogrizekovo dejstvo in obnašanje v Črešnicah od celih 11 let c. kr. namestništvu v Gradec in sedaj c. kr. ministerstvu na Dunaj v preiskavo predložilo. Mogoče da še pride na najvišje dvorno sodišče. Tako dela sebični strastnež, ki hoče po vsej sili se svojim čelom vsaki zid pribiti in pri vsem svojem farizejskim obnašanjem kot sam nedolžni svetnik in angel veljati in se svetiti. Ni-li to najnesramnejša farizejska hudobija, čez svojega

»Ali se ne more temne možice napoditi?»

Otroci, ti temni možici so postali zdaj debeli in mastni in mogočni...

»O, to nič ne del! Kadar postanemo mi veliki in močni, pobili bodedo vse te temne možice in zrcalo bodedo gotovo našli!»

Vi dobri, ljubi, neumni otroci...

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

»Moje upanje so kmetje in meščani. Kaj bi dal na kričanje in frazerje! Ti še niso nikdar nobene države rešili, pač pa že uničili. Kmetje in meščani so ustanovljali države, pospoševali blagostanje, napravili kralje velike in vzdrževali vse stanove. Ako ne izvršijo kmetje in meščani več svoje olžnosti, potem je konec z menoj in z vami!»

Napoleon I. po bitki pri Leipzigu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX